

SÖÖKLA
TÄHEKE

TÄHEKE

NR. 1
1961

Lenin

Majauks pahvatab äkitselt valla,
lapsi on täis kogu hoov,
rõõmsad on hüüded ja väledad tallad:
päevatöö lõpetas kool.

Hämarik saabus, kuid tuled ei sära
lumisel tänaval veel.
Linnasüdame trammide kära
kumiseb kaugel alleel.

Eideke kõnnib, kepp tudiseb käes tal,
teisega kelku veel veab,
puudu jääb jaksust ning rada on jääs tal,
vaevaselt sammusid seab.

Liuglevad pikalt ja liuglevad hooga,
on alles tore see jää!
Kelguga eideke, jõuetult lookas,
kepile toetuma jääb.

Liuglejad poisid on äkki ta kõrval,
kõik läheb üks ja kaks,
vaatavad, küsivad, aitavad õrnalt
vedaja kelgule istujaks.

Liik leek

V. VILLANDI

Hämarik süveneb, tuledes särab
lumine tänavapael.
Maha jääb kooliõu, tunglev ja kärav,
eideke aitajaid kaeb.

Poisid mis poisid ning palitukraegi
teistel on lahti veel eest.
Ja nad on rutakad nagu me aegki,
kokku — nii poolteist meest.

Päralejõudnuna eideke küsib,
palju nüüd maksma ta peab.
Poistepaar väravalt tagasi rüübib,
tõrjuvalt raputab pead.

«Kes teid nii õpetas? Nõnda ei teeni
elus ju midagi te!»
«Tädi, meid õpetas elama Lenin,
kumbki meist on ju pioneer!»

Kiirustav kummardus. Juba nad kaovad
lumekristallides teel,
kuid nende südamed sädemeid taovad,
milles on leninlik leek.

A. SALDRE illustratsioon

V. TÖNISSONI illustratsioon

KÕIGE SUUREM

«Ema, mis asi on kollektiiv?» küsib väike Mikk.

Ema viib Miku akna juurde, näitab ehitusplatsile ja ütleb:

«Vaata, Mikk, seal töötab palju inimesi. Kõik need inimesed kokku on kollektiiv. Kui need inimesed koos midagi teevad, on neil palju jõudu.»

«Kas nii palju, kui suurel autol?» küsib Mikk.

«Veel rohkem,» vastab ema.

«Rohkem ikka ei ole, kui hirmus suurel veduril või jälle ekskavaatoril,» vaidleb Mikk.

«On rohkemgi,» vastab ema Miku suureks imestuseks.

Ema räägib veel, et inimene ei saa üksinda kõiki asju teha. See võtaks liiga palju aega. Rasket tööd ta aga ei jaksa üksinda teha.

«Kui mina suureks saan, lähen isa juurde vabrikusse, seal teen võimsa veduri,» ütleb Mikk.

«Seal te töötate vabriku kollektiiviga, see tähendab, et kõik vabrikutädid ja -onud kokku teevad veduri. Ühed teevad veduri suure kere, teised jälle rattad, kolmandad mõne muu osa. Neljandad panevad kõik need osad kokku, viiendad aga värvivad veduri üle.»

Autol, veduril ja ekskavaatoril on ainult siis palju jõudu, kui kollektiiv nad kasulikule tööle paneb.»

«Tead, ema, mina ei tahagi kooli minna. Mina lähen kohe kollektiivi ja hakkan seal tööle!» ütleb Mikk vaimustusega.

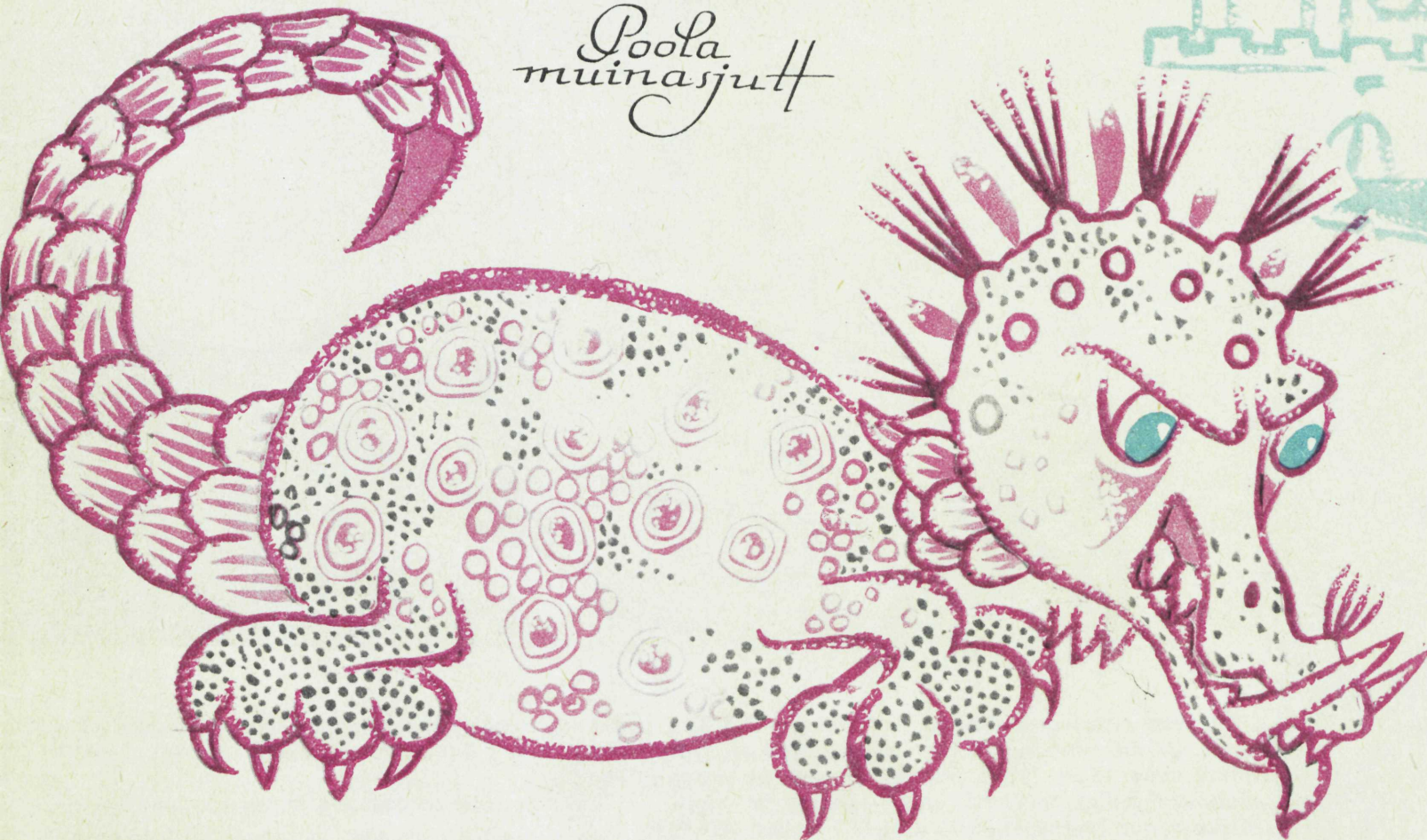
«Aga, Mikuke, koolis on ju ka kollektiiv. Seal te õpite kollektiivselt. Ilma koolis käimata ei kõlba sa aga ühtegi kollektiivi. Mida rohkem õpid, seda tublim sa kollektiivis oled.»

Kui isa õhtul töölt koju tuleb, hüüab Mikk talle rõõmsalt:

«Mina lähen varsti koolikollektiivi, siis töökollektiivi. Kollektiivil on suur jõud. Veel suurem kui ekskavaatoril.»

DIRAAGONID

Poola
muinasjutud

See oli väga ammu, kui Krakovi linna ilmus hirmus draakon. Ta kõndis mööda linna neljal jalal, neelas teel alla kolm oinast ning heitis siis koopasse magama. Aga hommikul röökis nii kõvasti, et vürstiloss, mis asus kõrgel mäel, hakkas sellest värisema.

Vürst saatis oma rüütlid draakonit hävitama. Ent niipea, kui rüütlid jõudsid draakoni juurde, sirutas see kaela välja, plagistas hambaid ja neelas kõige paksema rüütli koos hobusega alla, justkui oleks rüütel ratsuga olnud hiirepoeg.

Teised rüütlid jooksid kabu-

hirmus laiali.

Draakon aga möirgas edasi: nähtavasti polnud tal veel kõht täis. Ta söi kõik ära, mis ette juhtus: nii neelas ta alla lehma ja oina, vasika ning talle.

„Saime endale risti kaelal!“ kurtsid inimesed. „Kes küll päästaks meid sellest hirm-

sast draakonist?“

„Mina!“ ütles noor kingsepp Skuba. „Andke mulle ainult oinanahk!“

Skubale anti oinanahk. Ta toppis selle soola täis, õmbles naha kinni ja jäi ootama, millal koletis magama jääb. Siis pani ta oina tasakesi koopa ette.

Kui draakon üles ärkas ja oinast nägi, möirgas ta rõõmu pärast ning neelas oina alla. Küll oli alles maitsev! Draakon limpsas keelt üks kord, teine kord... Aga äkki hakkas kõhus midagi põlema. Draakon roomas Visla juurde jooma. Seal ta jõi, jõi, jõi, aina jõi. Jõi niikaua, kuni läks lõhki.

Nõnda päästis tark kingsepp Skuba rahva koletisest. Ja räägitakse, et sellest ajast saadik ei ole keegi enam näinud ühtki draakonit.

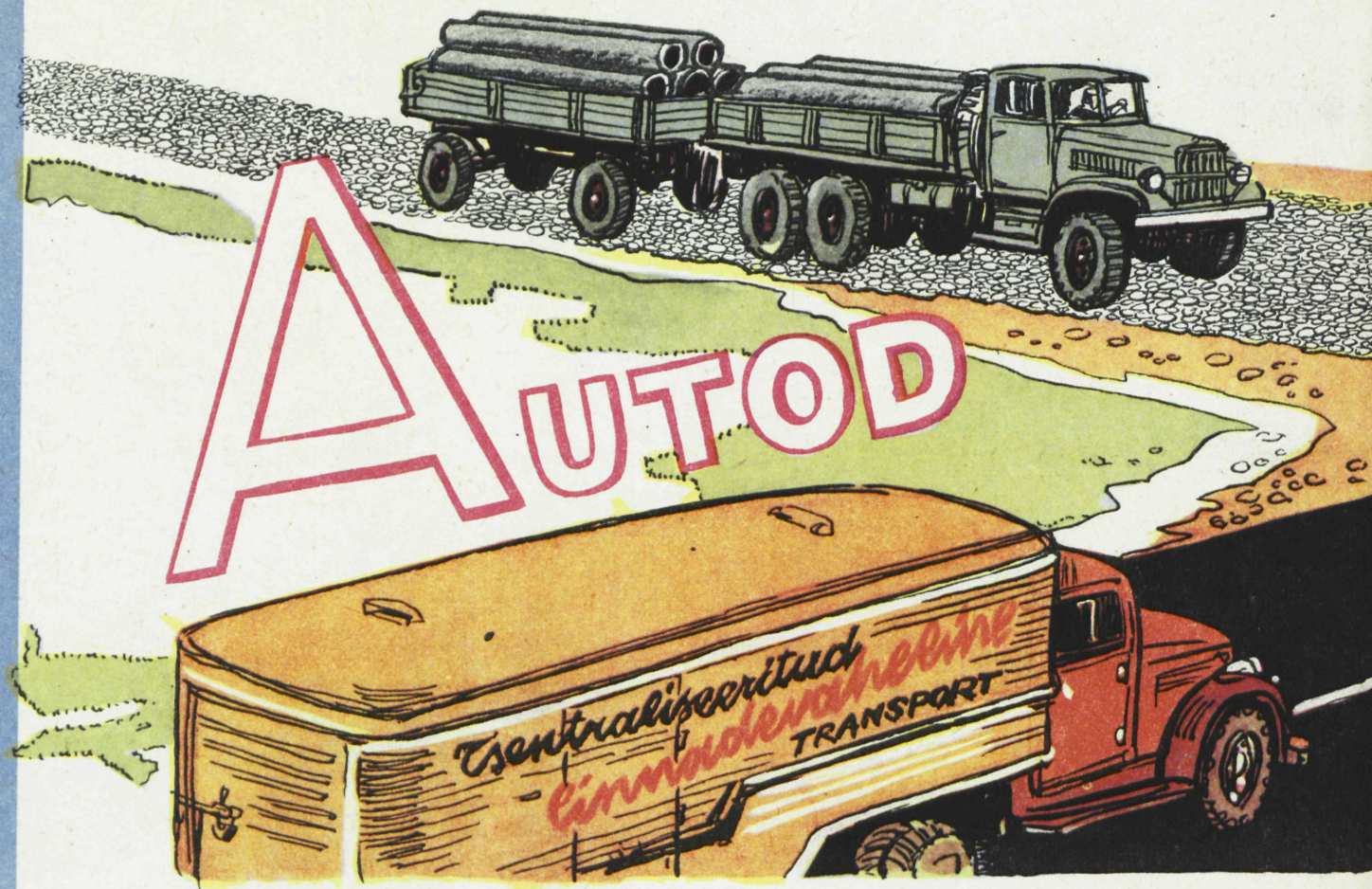
E. PIKA illustratsioon

K. KANGUR

KONSTRUKTOR

KAI KÄIS TOAS KUI TUULEKEERIS,
EHITAS JA KONSTRUEERIS...
PAHUPIDI PÖÖRAS MAJA.
OH, MIS KÕIKE LÄKS TAL VAJA:
LAUAKELLA, MUTREID, HARJU,
VIKSIKARPI, VIHMAVARJU.
TOLMUIMEJAST SAI KERE.
PAPPKABIINI NUKUPERE.
NÕUDIS VAEVA, MIS TA NÕUDIS,
TUDRUK TÕÖGA VALMIS JÕUDIS.
ISTUS SEAL TA KAKSIRATSI,
LILLA PAELA KÕITIS PATSI.
VIIMAKS PANI VILE SUULE:
„ARASOIT!“
RAKETT LÄKS KUULE!

M. KERNUMEHE illustratsioon

AUTOD

Seitsme aasta plaan. Tead sa, mis see on? Kes koolis käivad, nendel on tunniplaan. Seal on igal tunnil oma täpne koht. Samuti on seitsme aasta plaaniga. Selles on oma koht – ülesanne – igal täiskasvanud inimesel. Kui su isa näiteks ehitab masinad, siis seitsme aasta plaan ütleb talle, kui palju selle aja jooksul neid on vaja teha. Linnaehitajale ütleb, kui palju maju tuleb ehitada, kangrule, kui palju riidet kududa.

Ja kõik inimesed teevad oma tööd hoolega, sest nad tahavad, et elu meie maal muutuks veelgi jõukamaks, veelgi õnnelikumaks.

Inimestel on töös truid abimehed – masinad. Nad on asendamatud. Ka autod. Sest ikka on vaja

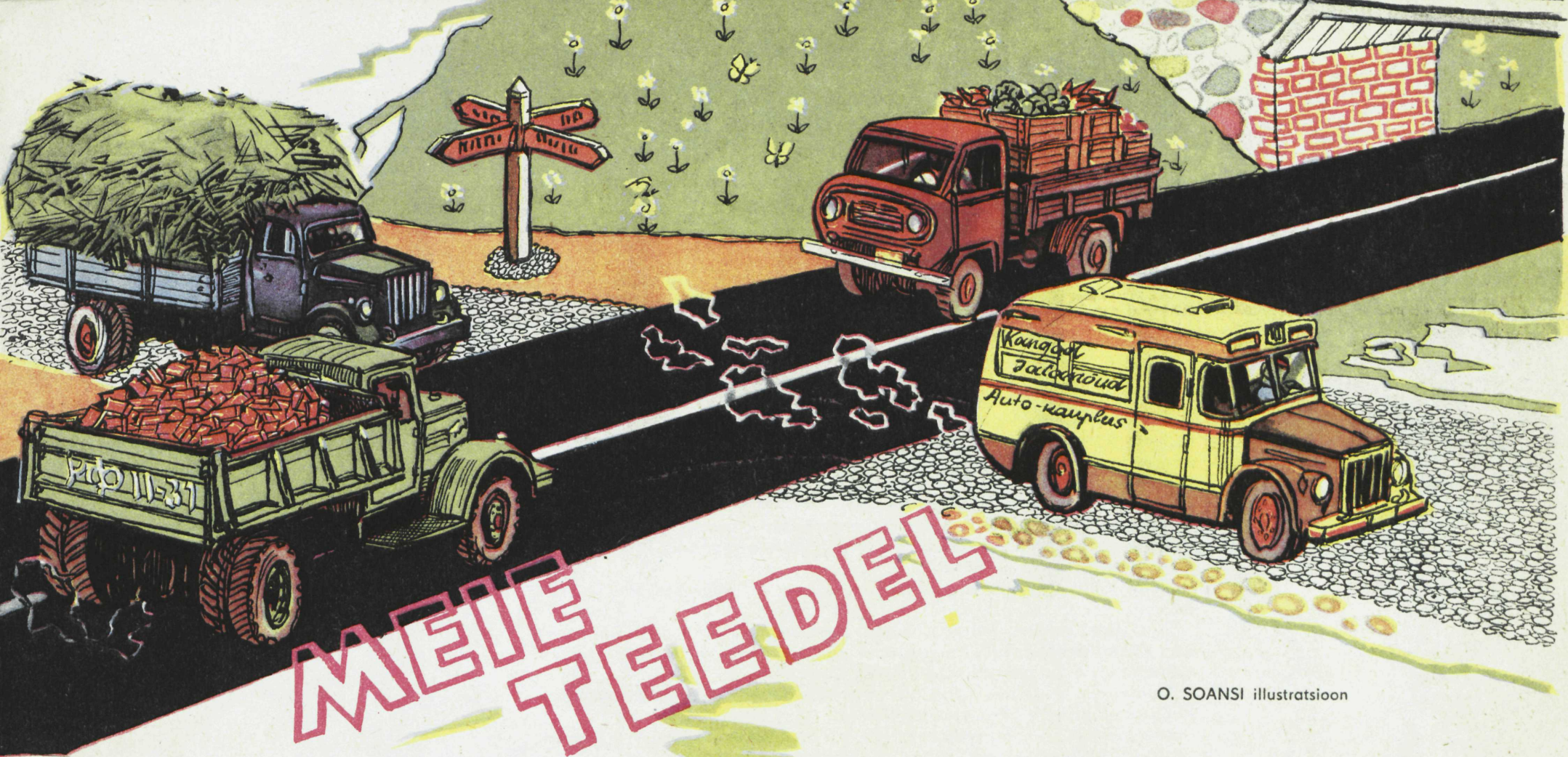
midagi saata ühest kohast teise: tänavast tänavasse, maalt linna, linnast maale või koguni linnast linna.

Läheme neid autosid tee äärde vaatama!

Näe, üks juba tulebki, ise väarikalt urisedes. See ju vana tuttav. Niisuguseid liigub meie teedel palju. Küsime õige juhilt, kus neid tehakse. Saame vastuse – Gorki autotehases. Sind huvitab, kus see Gorki on. Gorki linn on meist kaugel – Volga jõe kaldal. Seal asubki üks suuremaid autotehaseid meie kodumaal.

Agaga küsime ka, kui palju sel gorkilasel jõudu on.

„Ega ta just hiiglane ole, aga oma kaks ja pool tonni võtab ikka turjale. Pori sisse ta naljalt kinni ei

O. SOANSI illustratsioon

jää. Ja vean temaga kõike, mis vaja läheb. Küll limonaadi, küll paberit. Suvel käisime isegi kolhoosis heinu vedamas. Kuus hobust ei saanud mu masinale vastu!" ütleb juht uhkelt ja annab gaasi.

Nüüd aga tuleb vist buss. Kuid ei! Eest ainult paistis nii. Bussi nina, aga järel on auto kast. Juht räägib, et nemad, tema ja see bussi moodi auto, on kolhoosnikud. Masin on küll väikesevõitu, aga see-eest vilgas. Pääseb igale poole ligi, olgu kapsa- või porgandipõllu juurde.

Aga mis see siis on? Küll müriseb! Ja kui suur – kasti taga veel üks kast! Seda tagumist kutsutakse järelvankriks.

Küsime nüüd, mis kastides on ja kuhu sõit läheb. Selgub, et kastides on torud. Ja viiakse Leningradist

Kohtla-Järvele. Eelmisel päeval aga vedanud auto veel raskemat koormat. – masinaid. Vaat see on alles hiiglane!

Edasi sõidab isekallutaja, ehituste asendamatu töömees. Sa oled kindlasti näinud, kuidas ta oma koorma ise, iima laadijateta, maha kallutab. Olgu selleks liiv või kivid. Mõnikord on koorem tervelt 10 tonni raske. Aga ainult mõni hetk ja see on hunnikus maas. Laadijail kuluks selleks tööks väga palju aega.

„Meieta ei ehitata ühtki maja!“ ütleb isekallutaja juht meile tähtsalt.

Järgmine auto on nagu maja. Küljel kiri „Linnadevaheline“. Tähendab, sõidab linnade vahet. Aga mida see maja moodi auto siis linnast linna veab?

Kõike. Seekord on koormaks laelambid. Neid tehakse Tallinnas, aga ka leningradlased tahavad meie lampide all istuda. Ja sellepärast on sihtkohaks Leningrad. Leningradis laaditakse jälle uus koorem peale ja juht saab teise sihtkoha.

Aga mis see siis on? Tuleb bussisugune kinnine auto, jääb ühe maja ette seisma ning kohe on inimesed selle ümber. Astume lähemale ja – olge head, muudkui ostke: kas uued kingad või mantel! Terve pood. Ja sõidab ise kohe ukse ette. Linnas näeme niisuguseid autosid harva, maal aga üsna tihti.

Nii on nende abimeestega. Ilma autodeta ei oska me elu enam ette kujutada. Seitsme aasta plaani täitmisel tuleb neilegi suur tänu öelda.

AAFRIKAS ELAB VÄGA PALJU ERINEVAID RAHVAD. JA KÕIK NEED RAHVAD ON PIDANUD PIKKI AASTA-
KUMNEID ORJAMA NENDE MAALE TUNGINUD VOORAIK RAHAMEHI.

KUID NUUD ON AAFRIKA RAHVASTE ELUS ALANUD UUS AEG – NAD ON ASUNUD VOITLUSE OMA
VABADUSE EEST. AAFRIKAS ON JUBA PALJU UUSI RIIKE, KUS ON PEREMEHEKS RAHVAS ISE. SELLINE ON
KA GINEA, KUS ELAB VAIKE BEN, KES TEILE TÄNA OMA MAAST JUTUSTAB.

H. JÖERÜUDI illustratsioon

Minu nimi on Ben ja ma elan Aafrikas. Minu kodumaa on Ginea. Teie maast, nõukogude lapsed, olen ma palju kuulnud. Meil siin on kõik hoopis teisiti kui teil.

Gineas ei ole kunagi külm ja me ei tea üldse, mis tähendab talv. Ma kannan jalas tavaliselt väikesi õhukesti pükse, seljas särki ja jakkest. Kodus olen ma peaaegu paljalt, isegi siis, kui vihma sajab, sest meil on soe vihm.

Meie metsades, mida kutsutakse džungliteks, elavad elevandid, leopardid ja suured maod. Ahvid, keda teie ainult loomaaias näete, tulevad meil tihti metsaservale jalutama. Mõnikord nad hüplevad isegi külasse ja käivad vargsi meie onnides.

Meie onnid – need on väikesed ümmargused majakesed, väljastpoolt kaetud saviga. Igal majakesel on teravatipuline õlgedest laotud katus ning ainult üks uks ja aken.

Kuigi meie maa on väga ilus ja viljakas, on inimesed elanud siin vaeselt.

Veel pisut rohkem kui kaks aastat tagasi olid meie maal peremeesteks rikkad prantslased, kelle jaoks meie kõik vähese tasu eest pidime töötama. Endale polnud meil kunagi aega mõelda.

Nüüd aga on Ginea vaba. Ja meie kõik võime hakata õppima. Meil ehitatakse praegu juba uusi koolimaju.

Meie inimesed räägivad, et tulevik on meil selge nagu pilvitu taevas, sest kõik meie kodumaa aarded on nüüd meie endi päralt.

See on Kaitale – ginea tüdruk, kes nüüd hoolega õpetaja seletusi kuulab.

Nende Ginea laste vanemad ei oska lugeda ega kirjutada, sest neil polnud võimalust koolikäimiseks.

Mõlemal poisil aga, keda siin pildil näete, seisab täna ees teekond äsja avatud uude kooli.

E. VALTERI illustratsioon

KUST HELLE-MALLE SELLE KELGU SAI, AGA SEE OLII ALLES KELKI HÄSTI PIKK JA LAI, RASKETE HELKIVATE JALASTEKA. JA KELGU KUKLAS SEISIS NIMI „SININE NOOL”. KELK ISE AGA OLII PÄRIS VÕILILLEKOLLANE.

SIIS ME LÄKSIMEGI KELGUMÄELE.
„KÕIGEPEALT TEEB IGAAUKS LUMEMEMMEI” HÕIKAS HELLE-MALLE JA MEIE HAKKASIME KÄRMESTI PALLE VEERETAMA. MINA TAHTSIN TEHA HÄSTI SUURE LUMEMEHE JA TEGIN KA. ULATUSIN TALLE UHKESTI ÕLANI. LÕPUKS SEISIS KUMME LUME-

MEMME REAS. HELLE-MALLE OMA OLII KÕIKIDEST PIKEM.

SELLE AJA PEALE PAISTIS PÄIKE VEEL HELEDAMALT JA ME TIRISIME „SINISE NOOLE” MÄE OTSA. ISTUSIME UKSTEISE SELJA TAHA JA KIHUTASIME PARAJA KÄRA SAATEL MÄEST ALLA. „KELGUMÄEL VÕID KILGATA NII VALJUSTI, NAGU ISE SOOVIDI” UTLES HELLE-MALLE. ME SIIS HUIKASIME VEEL KÕVEMINI.

KUI MA PARAJASTI KOLMANDAT KORDA AITASIN VÕILILLEKOLLAST „SINIST NOOLT” MÄEST ULES SIKUTADA, PANIN TÄHELE, ET HELLE-MALLE OLII TÕSISEKS JÄÄNUD. VAATASIN SINNA, KUS TEMAGI, JA NÄGIN ÕNNET NING MARIT. NAD SEISID SUURE KUUSE ALL.

„ÕNNE, MIKS SA MEIEGA KOOS SÕITMA EI TULE?” KUSIS HELLE-MALLE.

ÕNNE VAIKIS NAGU LUMINE PÖÖSAS.
„MARI, TULE MEIEGA SÕITMAI” KUTSUS HELLE-MALLE.

„EII” VASTAS MARI TASA. TA MÕTLES NATUKE JA

LISAS: „MUIDU TULEKSIN, AGA KELK ON LUHIKE. KÕIK EI MAHU ÄRA.”

„OH-OH, KUIDAS LUHIKE? TEIST NII PIKKA KELGU POLE MAAILMAS OLEMASKII” HAKKASID KÕIK „SINIST NOOLT” KAITSMA.

„LAPSED, NAD VIST KARDAVAD MÄEST ALLA SÕITA,” SOSISTAS MEILE HELLE-MALLE. SAMAS TA JOOKSIS ÕNNE JA MARI JUURDE, TÕSTIS ÕNNE KELGULE JA VÕTTIS MARI ENDALE SULLE. MEIE ISTUSIME KA KELGU PEALE JA SÕITSIME MÄEST ALLA.

„NOH, KAS KELK ON LUHIKE?” KUSIS HELLE-MALLE, KUI SÕIT LÕPPES.

„KELK ON PIKK,” VASTAS ÕNNE.

„KELK ON PARAS PIKKI” KOSTIS MARI.

MA VAATASIN ÕNNELE JA MARILE OTSA NING NÄGIN, ET NENDE SILMAD NAERSID, ROOSAD PÕSED SAMUTI NAERSID.

ÕNNE JA MARI ENAM EI KARTNUDKI MÄGE. KUI ME KAHEKUMNENDAT KORDA MÄEST ALLA SÕITSIME JA KÕIK PEADPIDI LUMEHANGE LENDASIME, KUULSIME, ET KEEGI HÕIKAS: „LUMEMEMMED, ROSINAKUKLEID SÕOMA JA TEED JOOMA!”

ME PUHKISIME SILMAD LUMEST PUHTAKS JA TUNDSIME HÕIKAJA ÄRA. SEE OLII HELLE-MALLE SÕBRATAR INNA, KES ON KA PIONEER. TA OLII KIIRUGA KAELASALLI PÄHE SIDUNUD JA VALGE PÖLLESIIIL PAISTIS TAL PALITU ALT VÄLJA. „RUTTU, RUTTU KELGULEI” KAMANDAS INNA.

ISTUSIME KELGU PEALE RITTA JA HELLE-MALLE NING INNA HAKKASID MEID VEDAMA. KUI ME NÕNDA KOOLIMAJA ETTE JÕUDSIME, SEISIS KOOLITADI UKSEL, LÕI KAHT KATT KOKKU JA KUSIS KELGUVEDAJATELT IMESTUNULT: „HELDE AEG, MIS TE SELLEST LUMEKOORMAST SIIA KOOLIMAJA VEATE?”

MEIE SIIS KRAPSASIME PUSTI JA HAKKASIME OMA RIIETEL LUND MAHA RAPUTAMA.

„OI, NÄE, ÕNNE, NÄE, MARI!” TUNDIS KOOLITADI MEID ÄRA JA NAERIS.

JA MEIE KÕIK NAERSIME KAASA.

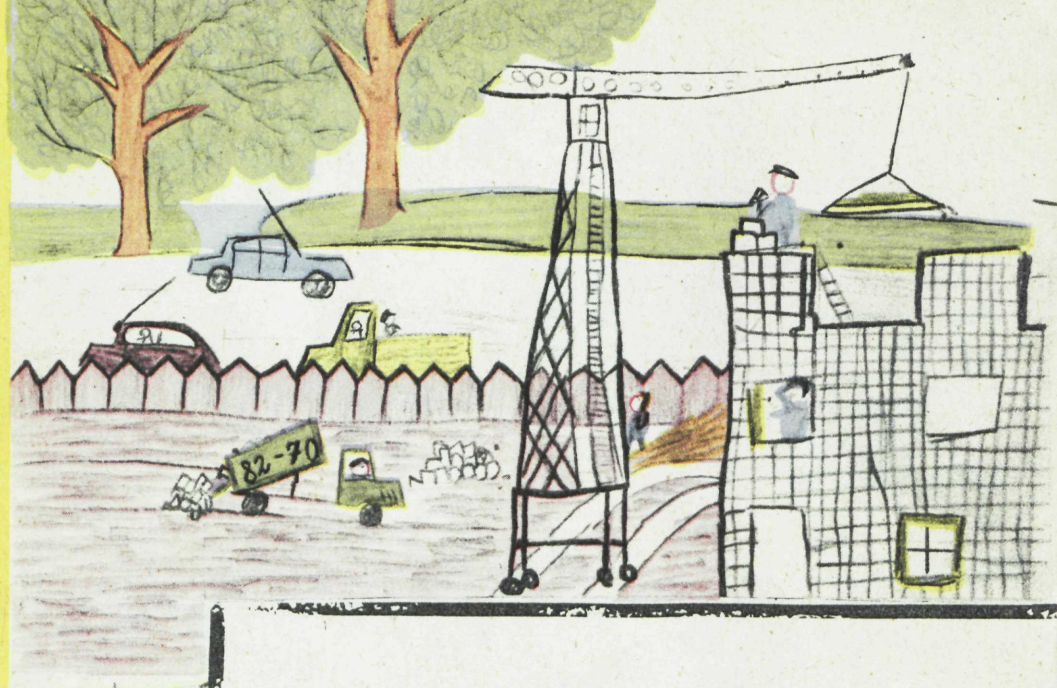
Meil on nüüd UUS RAHA

Tänavu lõi uus aasta kõikidele inimestele Nõukogudemaal kaasa tore da näärkingi — uue raha!

Kindlasti olete igaüks seda juba näinud. Need on endistest ilusamad ja tükk maad väiksemad. Mahuvad parajasti pisikesse rahakotti. Ja sellest, et kümne rubla asemel on sul hoiukarbis nüüd üks rubla, pole põrmugi kahju. Jalgratas ei maksa ju ka enam 370 rubla, vaid täpselt kümme korda vähem — 37 rubla. Ja trammis annad konduktorile mitte 30, vaid 3 kopikat. Aga kui palju isa ja ema nüüd palka saavad? Ka kümme korda vähem. Kui isale varem anti palgapäeval kakskümmend 25-rublalist ja ta koju tulles oli hädas, et küll see rahakott on pisike, siis nüüd tal seda muret enam ei ole. Ka poes käimine oli enne tülikam. Tuli kaasa võtta ja üle lugeda suur hulk raha, eriti kui mindi kauplusesse ostma uut palitut, ülikonda või midagi muud hinnalist. Kassatädid ja raamatupidajad omakorda pidid kokku arvama ja raamatutesse kirjutama väga-väga suuri arve. Nüüd, uue rahaga on kõigil palju kergem.

Kuni 31. märtsini sellel aastal võib kasutada mõlemat raha, nii uut kui vana. Tuleb ainult meeles pidada, et uut raha on vaja anda kümme korda vähem. 1. aprillist jäävad maksma aga ainult uued rahad. Selleks ajaks tuleb kõik raha rahavahetuspunktides ümber vahetada.

A. TIHANE,
Eesti NSV rahandusminister

KARTULIPÖLLUL

Meie kooli vanemate klasside õpilased käisid sügisel sovhoosis kartuleid võtmas. Meil polnud vaja minna, kuid ikkagi läksime peale tunde VI klassile appi.

Algul vaatasime kartulivõtmismasinat. Pärast korjasime masina järel kartuleid. Kõige uhkem oli küpsetatud kartuleid süüa. Isegi näod määrisime mustaks. Nii lõbus oli, et kojugi ei tahtnud minna.

EEVI PUHALAINEN
HELGI URB,
ELVI LILLESTIK,
HELI LILLENIIIT,

Räpina rajooni Mikitamäe 7-kl. Kooli
II klassi õpilased

TEEME

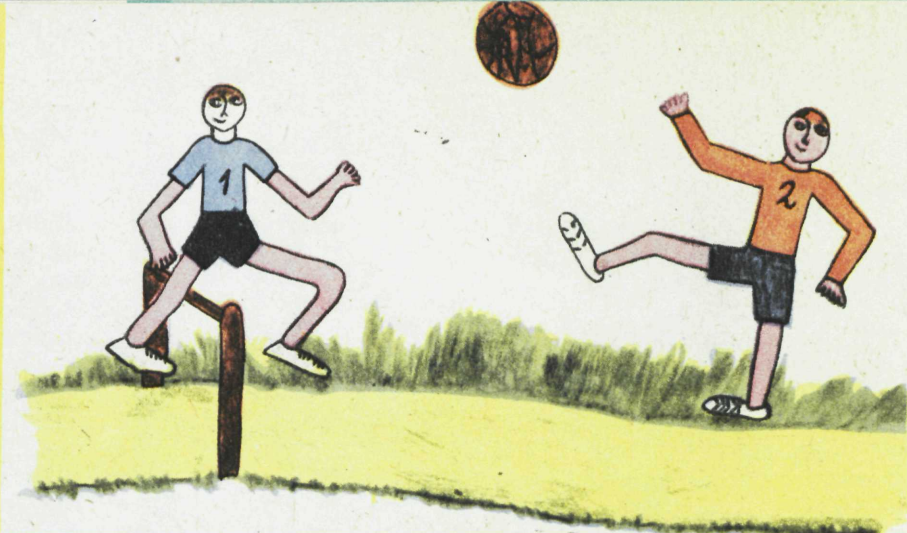
„Koolipoiss“ — selle joonistas 6-aastane ALAR MADISSON Tartust.

Kodu on mul Tallinnas. Meie linnas ehitatakse väga palju uusi maju. Majaehitamisest joonistasin pildi.

IGOR ÖUNAPUU,
Tallinna N. V. Gogoli nim.
21. Keskkooli I-b klassi õpilane

Mina õpin tavalise kooli kõrval veel muusikakoolis. Seal õpin viulit mängima. Mulle meeldib väga ka joonistada. Täheke, saadan sulle ühe oma joonistuse! Selle allkirjaks on „Kooli spordiväljakul“.

VELLO AESMA,
Paide Keskkooli I klassi
oktoobrilaps

ÕPIN MANDOLIINI MÄNGIMA

Mulle meeldib muusika. Meie koolis on mandoliiniorkester. Ka mulle kinkis ema mandoliini ja nii sai minustki orkestris käija.

Õpin nüüd hoolega mandoliini mängima. Tahan pillimängu hästi selgeks saada ja koos teistega orkestris esinema hakata.

SIRLE REINO,
Kunda Keskkooli II-b klassi
oktoobrilaps

KALLIS TÄHEKE!

Koolis ma veel ei käi. Olen alles kuueaastane, kuid tähti ma juba tunnen ja numbreid loen saiani. Mulle meeldib arutada ja joonistada ka.

VÄINO JUHKENTAL
Märjamaalt

AITAN EMA

Kui koolist koju tulen, siis võtan kooliriided seljast, söön, puhkan, õpin ja abistan ema. Ma koristan toad ja pesen sööginõud puhaks. Nii abistangi oma ema. Täheke, tervita minu poolt kõiki lapsi!

ADA BURDO,
Antsla Keskkooli II klassi
oktoobrilaps

OLEN OKTOOBRI LAPSA
Mina olen kaheksa-aastane ja kannan rinnas ilusat viisnurkset tähekest. Oktoobrilaps on tore olla!
Meil on kaks korda nädalas koondused. Mulle meeldivad koondused väga. Ka õppimine läheb mul päris hästi.

AGU NIGUL,
Elva Keskkooli II-c klassi
oktoobrilaps

Armastan mängida peitust ja pallitantsida, laulda ja joonistada meeldib mulle ka. Nüüd joonistasingi pildi uisutajatest.

6-aastane ENE PAJU
Lihula rajoonist Varblast

Tore on vaadata, kui merel laevad sõidavad. Selle suure laeva joonistasin ma Tähekesele.

6-aastane JURI KRJUKOV
Tallinna 37. Lastealast

LÄHTI POSTIDARUNA!

Priidik ja Vasja on meie hoovi poisid. Poisid nagu poisid ikka, ainult üheskoos mängimisest ei tulnud neil kuni hilise sügiseni midagi välja. Ja teate, mis pärast?

Kes peab käske andma ja kes sõna kuulma? Oi, kui igav oli neil vahest sellepärast. Seisavad kumbki oma ukse juures, põrnitsevad altkulmu, aga teineteisele kätt ei ulata. Ja kui Vasja võtakski taskust õuna ning läheks Priidikuga lepitust tegema, võib juba ette teada, mis sest tuleks. „See mõni õun!“ põlastaks Priidik.

Õunal pole muidugi midagi viga. Priidik hoopis ei suuda unustada, et viimases riisus sai tema Vasjalt kaks vopsu, vastu aga jõudis ainult ühe anda.

Nõnda oli see peaaegu sügiseni. Siis jõudis uudismaalt koju tagasi majahoidja poeg onu Anton. Terve tänava rahvas tuli kuulama, kuidas kaugel Siberis kihutasid uljad autojuhid mööda stepiteid ja vedasid kokku suuri viljamägesid.

Pärast proovisid poisid hoovil

uudismaad mängida. Aga nad ei jõudnud veel ühtegi sõitu teha, kui juba riid lahti läks.

„Sina, Vasja, viska autodele koormad peale!“ ütles Priidik. „Sinust, kobakäpast, niikuinii juhti pole!“

„Mina olen kangem mees kui sina!“ solvus Vasja. „Ja sinu autot ei maksa arvestada. See laguneb ilma koormatagi ära!“

Nüüd pani Priidik kastani maha ja ähvardas:

„Tead, Vasja! Kui sa mulle vastu räägid, tuleb selle kastani kõrvale sinu pea, aga mis jalgast saab, seda me veel vaatame!“

Mis võib niisugusest ärplemisest head tulla? Mitte midagi! Varsti pöörasid poisid karvupidi kokku ja rabelesid seni, kuni onu Anton riiukukkedel turjast kinni võttis.

„Mis teil siis siin käsil?“ imestas onu Anton.

„Katsume, kes kangem,“ nohis Vasja. Ta oli Priidikule just

Kuidas Priidik ja Vasja kangust möötsid

J. RANNAP

V. TOLLI illustratsioon

jala taha saanud ja pani vahelesegamist väga pahaks.

Onu Anton hakkas naerma.

„Olete teie aga ajast maha jäänud! Ega siis nõnda enam kangust möödeta. Nüüd vaadatakse selle järgi, kes suudab rohkem aega olla kaaslasele halba sõna ütlemata.“

Onu Anton andis kummalegi lõbusa laksu ja läks oma teed.

Priidik ja Vasja põrnitsesid veel kaua teineteist altkulmu, siis aga lonkisid tagasi liivahunniku juurde.

„Kuule, Vasja,“ ütles äkki Priidik, „tahad, ma panen sinu autole koorma peale?“

„Vaata, kus kaval!“ mõtles Vasja, kel onu Antoni sõnad meeles seisid. „Tahab ennast üksi heaks teha, et siis on kangem. Ei lähe läbi!“ Ja ta vastas:

„Aitäh, Priidik! Pane pealegi. Mina panen jälle sinu autole.“ Vurinal veeresid autod mööda lagedat steppi, põikasid uudismaaharijate majade vahelt läbi ja pidurdasid siis nii, et tolm keerles. Siit edasi viis tee viljalattu – elevaatorisse.

E. PLOOM

MIKU KOERAKUUT

„Kui ma veel natuke kasvan, siis hakkab ehitusmeistriks,“ ütles väike Mikk emale.

„Enne pead palju õppima,“ arvas ema, „sest meistermehe kätt peab juhtima tarkus.“

„Oh, mis seal veel õppida!“ vaidles poiss vastu. „Kas ma vähe olen näinud, kuidas isa kolhoosis ehitab maju ja lautu. Kui jaksaksin vaid tõsta kirvest ja veeretada palki...“

Sügisel, kui ööd läksid pikaks ja kül-

maks ning hommikuti oli lompidel jääkirme, hakkas Mikk oma Murkale ehitama kuuti. Murka oli noor, musta karva ja valge rinnasise ning hirmus rahutu sabaga koerakutsikas.

Kuna väljas oli külm toimetada, toodi lauajupid ja tööriistad kööki. Kaks päeva töötas Mikk hoolega. Ema aitas vaid pisut saagida. Ja siis oli kuut valmis. Mikk ütles emale, endal nägu uhke ja huultel võidumehe naeratus:

„Memme, palun aita koerakuut välja tõsta!“

Ema oli lahkesti nõus.

Aga oh pahandust! Kuut oli nii lai, et ei mõelnudki uksest läbi mahtuda. Isegi aknast mitte. Lõhu või majal sein maha!

„Mis nüüd saab?“ küsis ehmunud Mikk.

„Aga mis siis oleks saanud, kui sa oleksid ehitanud lauda niisuguste ustega, et lehmad poleks sisse mahtunud?“ küsis omakorda ema. „Utlesin ju – meistermehe kätt peab juhtima tarkus!“

Nii lõhutigi Murka maja ära. Öhtul aga ütles Mikk emale:

„Jah, päris häda kohe, kui pole tarkust... Hakkame õige, memme, aabitsat lugema!“

„Sõida sina enne!“ ütles Priidik.

„Sõida sina enne!“ pakkus Vasja.

Siis nad leidsid, et vihmaveetöobri juurde viivat rada mööda mahtus kõrvuti sõitma ka kaks autot. Mitte kunagi varem polnud nad seda märganud.

Hämaruseni undasid sel päeval meie hoovis kombainid ja põrisesid viljaveoautod.

Vasja ja Priidiku emad olid juba käinud poegi magama käsutamas, kui onu Anton linast tagasi tuli.

„Noh, kas jõudsite selgusele, kummal rohkem kangust?“

Onu ootas veidi aega, ja kui vastust ei tulnud, lisas kavalalt: „Või proovite homme veel?“

Nüüd vaatasid Vasja ja Priidik teineteisele otsa ja noogutasid peaaegu korraka agaralt pead.

Niikaua kui nad mäletasid, polnud neil olnud nii tore dat päeva.

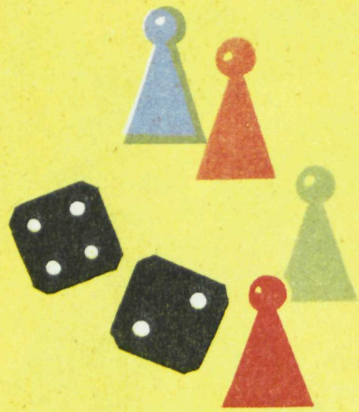
Sellest ajast peale möödavad Priidik ja Vasja ilmastilma kangust. Ainult muidugi uut moodi.

V. HURDA illustratsioon

SEDA SINIST JOONT MÕÕDA LÕIKA VALJA KÕRVAL OLEV KASITAOLEHT!

Lauamäng

„VÕIDUSÕIT“

Eks ole tore mäest alla sõita! Kelk kihutab nii, et tuul aina vihi-seb. Nii on päriselt. Aga kelgutamist võib ka mängida. Mängu nimi on «Võidusõit».

Mida on mängimiseks vaja? Kõigepealt kelgumäge. Selle leiate eelmiselt leheküljelt. Veel on tarvis täringut ja nii palju eri värvi nuppe, kui on mängijaid.

Kui igaüks on endale nupu valinud, võib sõit alata. Aga kuidas sõita? Kes alustab? Esimesena lükkab oma kelgule tuule alla see, kes viskab esimesena täringuga kuus. Seejärel viskab ta korra veel ja loeb siis nii palju kohti mööda rada edasi, kui palju täring näi-tas. Nüüd läheb teele see, kes viskas järgmisena kuue. Ka mängus on nii, et kes viskab kuue, võib viset korrata.

Nüüd on kõik sõitjad teel. Kuid seal varitsevad neid igasugused ohud. Number neli on kungas. Kes sellele satub, kukub ja peab tagasi märke ronima ning algama sõitu uuesti. Seitsme juures aga on puu. Kartes selle vastu sõita, pidurdatakse ja nii jääb üks vise vahele. Neliteist on käänak. Kes sellele juhtub, ei suuda õigel ajal pöörata ja sõidab kaugele rajast välja. Tagasijõudmine võtab tükk aega. Jääb vahele kaks viset. Number kahekümne ühele sattudes jääb üks vise vahele, sest tuleb suusataja mööda lasta. Number kahekümne neljalt aga saab sõita otse kolmekümne viiele. Kahe-kümne seitsme juures on lumememm. Kes sellele numbrile satub, pidurdab, et memme vaadata, ja jätab ühe viske vahele. Kolme-kümne esimesele numbrile sattunu tähelepanu viib eemale mööda lippav jänes ja kelk sõidab rajalt nii kaugemale välja, et tuleb päris otsast peale hakata. Kolmkümmend üheksa on kungas. Sellelt teeb kelk hüppe otse neljakümne kahele. Neljakümne ühel aga kukub sõitja ja enne kui ta suudab püsti tõusta, on teised teinud juba kaks viset.

Võitja on muidugi see, kes esimesena jõuab number neljakümne viiendale.

Lõbusat sõitu!

ARVA

Sügiseks on sellel puul vili kõva nagu kuul. Kui ta koore katki lööd, sisu kohe ära sööd.

Kas sa seda puud nüüd tead, millel küünlaõied peal ja ka pallid toredad, okkalised, karedad?

Selle puu pealt teise nina endale võid võtta sina.

Talvelgi peal on punased marjad. Aga mis marjake eneses varjab? Kas oled proovinud? Süüa neid soovinud? Mari on kibe ja mõru ja hapu, lõbu vaid linnule söömiseks pakub.

ÄRA!

Millest suitsud jutustavad

Külm kihutab hommikul talvise linnas.
Ta aani all krudiseb lumine pinnas.

Käib akende taga.
Tal tõesti on kahju,
et majades köetakse pliiti või ahju.

Ta vihaselt paugub,
ta hobune norskab.
Näe, lõbusalt suitsevad tuhanded korstnad!

Tõuseb suitsuvöö valem ja kõigile reedab –
et ema lastele kohvi nüüd keedab.

Köök hubaselt soe.
Isa tööle on rutul.
Igal suitsul on selged ja mõnusad jutud.

Must suitsutiib pilvede vahele lehvib.
Eks masinad huuga nüüd avaras tsehhis.

Ääs leegitseb tules,
ja kumiseb alas.
Kes rauda taob raskelt,
kes terast seal valab.

Lendab vedurikorstnast suits südemesajus.
Tema hallikas saba lumele vajub.

See jutustab sellest,
et rongil on kiire.
Pea kohtame kaugete linnade piire.

Kool. Punane katus.
Valem korsten on kõrge.
Suits keereldes hajub mööda välju ja põlde.

Ta jutustab sellest:
vast koolikell kajas ja lapsed on klassis ses hubases majas.

Seal sulgede krabin,
ja paberikahin.
Kõik mõtted on pingul,
on tarkuste jahil.

On kapten ja madrused sadamas laevas.
Lai korsten on suitsus,
sest tume on taevas.

MANIVALD KESAMAA

Jääb kodulinn kaldale päikeses maha.
Laev tüürib nüüd võoraste randade taha.

Seal korstnaid on palju,
on kõrged ja pikad.
Kuid kuuluvad neile,
kes jõukad ja rikkad.

Suits madalaist korstnaist oma muret ei peida –
puud vissivad koldeis,
pole lastel seal leiba.

Külm ustele kopsib,
poeb rõskesse majja.
Teda keegi ei keela,
tal võimu on laialt.

Me linnas ta hobu aga vihaselt norskab.
Näe, lõbusalt suitsevad tuhanded korstnad!

V. KOTKA illustratsioon

ELKNU Keskkomitee Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri "Täheke" nr. 1 – 1961.
Toimetuse kolleegium: E. Lahe, L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raigna.
Toimetaja H. PUKK. Kunstiline toimetaja E. PIKK.
Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus. Toimetuse address: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.
Lodumisele antud 1. XII 1960. Trükkimisele antud 28. XII 1960. Trükikord 45 000. Paber 60x92, 1/8.
Trükipoognaid 2. Arvutuspoognaid 4. MB-09624. Tellimise nr. 1301.
Trükikoda "Oktoober", Tallinn, Tartu mnt. 49.

Ilmub kord kuus. Üksiknumber 15 kop.
Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

Esikaanel A. VENDERi joonistus
"Sullisõpradele"

„TÄHEKESE”

LOOMAAED

Mõne inimese kohta öeldakse: „Räägib nagu papagoi!”

Kas siis papagoi räägib?

Mõned papagoid, kes puurilindudena inimeste juures elavad, on tõepoolest nii tragid, et õpivad üksikuid sõnu järele ütleva. Sina ütled „tere” ees, tema káristab „terr...re” järele. Sellest on tulnudki ütlus, et kordab teise sõnu nagu papagoi.

Papagoil on kirevat sullekuub. Selles on säravat punast, kirkast kollast, eredat rohelist.

Soojadel maadel, mis on papagoide kodupaigaks, teevad nad oma pesad puuõõnsustesse. Toiduks tarvivad nad puuvilju, seemneid, puude pungid. Mõned neist on eriti maiad – söövad ainult õiemett.

Papagoid elavad väga vanaks. Sada aastat on papagoil üsna tavaline eluiga.

A. SALDRE joonistused

Krokodill on suur loom. Mõned nendest võivad kasvada isegi kuni kümme meetrit pikaks.

Oma elupaigaks on krokodillid valinud soojade maade jõed ja järved. Tavaliselt armastavad nad vees olla, vahel aga tulevad kaldaliivale pöönutama.

Krokodill võib lamada tükk aega nii vaikselt, et pais-

tab eemalt hiiglasuure puurondina. Niimoodi varitseb ta saaki.

Toiduks tarvitab krokodill veeloomi ja -linde. Kuid ta võib isegi inimesele kallale tungida.

Oma munad muneb krokodill liivasse, kus siis kuum päike pojad välja haub.

Aga alligaator? Ja gaiman? Kes need on?

Nemad on krokodilli lähedased sugulased, ainult elukoht on igapäheel ise kandis. Muidu on nad üksteisega väga sarnased.